

Rippl-Rónai József (1861-1927)

Darvas Lili öltözőjében, 1922

Pasztell, papír, 29,5x40 cm

Jelezve balra lent: Darvas Lili öltözőjében 922

Jelezve jobbra lent: Rónai

Kikiáltási ár: 5 000 000 Ft/20 408 EUR

Rippl-Rónai József: Piacsek bácsi fekete kredenc előtt, 1906, magántulajdon

Rippl-Rónai József: Fésülködő nő, 1909, magántulajdon

Rippl-Rónai és a színház

A színház, mint téma Rippl-Rónai számára soha sem volt idegen. Színésznőket ábrázoló portréi, és egyéb a színházzal kapcsolatos témákat feldolgozó alkotásai nagy számban ismertek. Közkezdvelt például Bányai Zorkát ábrázoló, több mint száz pasztellképe, kinek maga az idős mester finanszírozta színitanodai tanulmányait, sőt kisebb szerepek megszerzésére sem volt rest Zorka számára. De természetesen egyéb színházi események, témák megörökítésére is vállalkozott a mester. Ilyen volt többek között Miss Isadora Duncan, a 20. századi táncművészet megújítójának három táncmozdulatáról – igaz fotográfia után – készített pasztellrajza is, vagy éppen a fentebb bemutatott Darvas Lilit Lonti szerepében ábrázoló alkotása is. A színésznőről készített arcképei nem csupán dokumentumai kiváló portréfestői kvalitásának, egyben a szebbik nem szépsége előtti adózás emlékeinek is tekinthetők. Életművének ezen szakaszát, át- meg átszövik a szebbnél szebb női arcképek. Nem véletlen, hogy a Magyar Nemzeti Galéria 1998-ban rendezett gyűjteményes kiállítása önálló egységet szentelt a "nők dicséretének." Különösen érvényes ez az 1920 körüli évekre. Ő maga egy az Ernst Lajosnak címzett levelében a következőképpen vall e számára kedves témáról: „...a pasztellfejek egész seregét mutatom most be, amelyeket érdekes életű és még érdekesebb kinézésű pesti lányok és asszonyok után csináltam...mindegyik olyan úrinő, akít le kellett festenem, mert nagyon érdekelték...”.

Darvas Lili öltözőjében

Talán a Darvas Lilit Lonti szerepében ábrázoló pasztellek megfestésekor készülhetett Rippl-Rónai a művésznőt öltözőjében ábrázoló alkotása. A mester – ha csak néhány perc erejéig is, – visszatér a 1900-as évek elején készült kaposvári enteriorképek kompozícióihoz. A művésznőt tükör előtt a nézőnek háttal ábrázolja, miként a somogyi kisváros megihitt családi környezetében készült képein, ahol hasonló alakok oly gyakran előfordultak (*Piacsek bácsi fekete kredenc előtt, 1906, Fésülködő nő, 1909*; mindkettő magántulajdon). A szoba intim hangulata mellett, az enteriőr dekoratív összehatása is visszaköszön e kései képén. A sárga falak mellett, újra használja a korábbi festményein is gyakran felbukkanó kép a képben kompozíciós elv lehetőségét. Rippl-Rónai azonban nem törekszik a kaposvári képek kissé melankolikus, időtlen és békés világának újrateemtésére. A pasztellportrék készítése során megszokott „alig félórás ülések” gyorsaságával és zavarba ejtő magabiztosságával rögzíti Darvas Lili színházi öltözőjét és annak ünneplést primadonnáját.

Kaszás Gábor

